

FACTSHEET PRIVACY

Persoonsgegevens

Sinds 25 mei 2018 zijn de regels rondom het verwerken van persoonsgegevens voor iedereen in de Europese Unie geregeld in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Met deze wet kunnen burgers hun persoonsgegevens beter beschermen. Voor organisaties die persoonsgegevens verwerken, brengt dat nieuwe verantwoordelijkheden met zich mee. Ook voor jou als zorgverlener. In deze lesmodule leer je wat dat voor jou betekent. Wat is dataclassificatie? Hoe ga je om met verschillende persoonsgegevens en wat moet je doen als ze volgens de wet verkeerd worden gebruikt?

Gegevens en dataclassificatie

Zorginstellingen beschikken over veel en verschillende soorten (persoons)gegevens. Ze zijn daarom verplicht deze vertrouwelijke gegevens te beschermen tegen bijvoorbeeld uitlekken. Om te bepalen welke gegevens (data) organisaties in meer of mindere mate moeten beschermen, classificeren zij ze in verschillende mate van vertrouwelijkheid. Dit heet dataclassificatie. In een organisatie kunnen bijvoorbeeld vier niveaus van vertrouwelijkheid van gegevens zijn:

- 1. Openbaar.** Hierbij gaat het om gegevens die openbaar gebruikt mogen worden en voor iedereen toegankelijk zijn. Denk bijvoorbeeld aan informatie op een website.
- 2. Bedrijfsvertrouwelijk.** Hier gaat het om gegevens die alleen voor medewerkers van een organisatie inzichtelijk zijn. Denk aan presentaties of beleidsplannen.
- 3. Vertrouwelijk.** Dit betreft gevoelige informatie die alleen inzichtelijk is voor medewerkers die dit nodig hebben voor hun functie. Het uitlekken ervan kan grote schade toebrengen aan een organisatie of aan betrokken personen (patiënten of medewerkers). Denk hierbij aan (financiële) stukken die nog bewerkt moeten worden en nog niet volledig zijn, of aan patiëntdossiers.
- 4. Geheim.** Deze informatie is slechts toegankelijk voor een klein aantal medewerkers van een organisatie. Het uitlekken ervan kan grote schade aanrichten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een lijst met potentiële kandidaten voor een praktijkmanagersfunctie.

Een bijzondere categorie van data zijn persoonsgegevens. Zij vallen onder dataclassificatieniveau 3. Omdat zorginstellingen veelvuldig persoonsgegevens verwerken, moeten zij hier extra verantwoordelijk mee omgaan. Zeker sinds de komst van de AVG in 2018.

WEETJE?! Met het *verwerken* van persoonsgegevens wordt bedoeld: het verzamelen, vastleggen, ordenen, bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verspreiden, afschermen of uitwissen van persoonsgegevens.

De AVG en persoonsgegevens

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is een privacywet die bescherming van persoonsgegevens van individuele burgers regelt. Een persoonsgegeven is informatie die iets over een specifiek persoon zegt óf dat in combinatie met andere gegevens herleidbaar is naar deze specifieke persoon.

Er zijn twee soorten persoonsgegevens:

- 1. 'Gewone' persoonsgegevens.** Dit zijn gegevens die organisaties mogen verwerken als zij voldoen aan minstens één van de zes grondslagen (zie volgende pagina). Denk bij 'gewone' persoonsgegevens aan gegevens als voornaam, achternaam, Burgerservicenummer (BSN), geslacht, geboortedatum, geboorteplaats, straatnaam, postcode, woonplaats, telefoonnummer en e-mailadres. Ook beeldmateriaal van de patiënt valt hier onder.
- 2. Bijzondere persoonsgegevens.** Dit zijn gegevens die zó gevoelig zijn dat de verwerking ervan iemands privacy ernstig zou kunnen aantasten. Daarom mogen organisaties deze gegevens niet verwerken, tenzij daarvoor in de wet een uitzondering is én als zij voldoen aan minstens één van de zes grondslagen. (zie volgende pagina).

Erkende zorginstellingen voldoen aan deze wettelijke uitzondering en mogen wel bijzondere persoonsgegevens verwerken. Voorbeelden van bijzondere persoonsgegevens zijn gegevens die iets zeggen over iemands gezondheid, ras, godsdienst, politieke voorkeur, strafrechtelijk verleden of seksuele geaardheid.

De zes grondslagen van de AVG

Als organisatie mag je niet zomaar persoonsgegevens verwerken. Of het nu gaat om gewone of bijzondere persoonsgegevens, je moet om die te mogen verwerken voldoen aan minstens één van de zes wettelijke grondslagen van de AVG:

- 1. Je moet toestemming hebben van de betreffende persoon.** Bijvoorbeeld: de patiënt geeft vrijwillig toestemming aan je organisatie om persoonsgegevens met een andere zorgaanbieder te delen.
- 2. Je hebt de persoonsgegevens nodig voor het sluiten van een overeenkomst.** Bijvoorbeeld: voor het uitvoeren van de zorgovereenkomst met patiënten of het maken van een arbeidsovereenkomst.
- 3. Je hebt de persoonsgegevens nodig voor het nakomen van een wettelijke verplichting.** Bijvoorbeeld: de wettelijke verplichting om voor iedere patiënt een zorgdossier bij te houden.
- 4. Je hebt de persoonsgegevens nodig om iemands vitale belangen te behartigen.** Bijvoorbeeld: wanneer de gezondheid van een patiënt acuut in gevaar is, zoals bij een patiënt met suikerziekte die buiten bewustzijn is. Het ambulancepersoneel moet daarvan dan op de hoogte zijn om passende zorg aan de patiënt te kunnen bieden.
- 5. Je hebt de persoonsgegevens nodig voor het uitvoeren van een taak van algemeen belang, of voor de uitoefening van openbaar gezag.** Bijvoorbeeld: wanneer je een patiënt verdenkt van het verstoren van de openbare veiligheid door mishandeling.
- 6. Je hebt de persoonsgegevens nodig voor de behartiging van gerechtvaardigde belangen.** Bijvoorbeeld: je werkgever gebruikt je privételefoonnummer om je familie te waarschuwen in een noodsituatie.

De persoonlijke informatie mag je ook alleen gebruiken voor het doel wat je beoogt of de toestemming die je hebt afgesproken. Dus wil je een foto van een patiënt bijvoorbeeld ook gebruiken voor op de website van de praktijk of in een social media bericht, dan is hier specifieke toestemming voor vereist.

Persoonsgegevens en identiteitsbewijzen

Soms wil een organisatie de identiteit van een klant vast kunnen stellen. Bijvoorbeeld om fraude te voorkomen. Een organisatie kan de klant dan vragen om een identiteitsbewijs te laten zien, bijvoorbeeld een ID-kaart, een paspoort of een rijbewijs. Of de organisatie vraagt om een kopie van dat identiteitsbewijs. Maar mag dat zomaar?

Identiteitsbewijs controleren

Bij sommige organisaties zoals zorginstellingen, is legitimeren verplicht. De zorgverlener mag patiënten vragen om een identiteitsbewijs te laten zien om zo hun identiteit te kunnen controleren. Hierdoor weet je zeker dat je de juiste persoon voor je hebt en komt de juiste zorgverlening ook bij de juiste patiënt terecht. Een zorgverlener moet in bepaalde gevallen ook het Burgerservicenummer (BSN) overnemen van het identiteitsbewijs. Met het BSN controleer je of de patiënt degene is die bij het opgegeven nummer hoort. Je noteert het BSN, het soort identiteitsbewijs en het documentnummer in de administratie. Je mag als medewerker van een zorginstelling echter nooit een kopie van een identiteitsbewijs maken!

WEETJE?! De regels omtrent het gebruiken van een BSN in de zorg staan omschreven in de Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg. Kijk voor meer informatie op www.rijksoverheid.nl en zoek naar 'Burgerservicenummer in de zorg' of klik hier (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/privacy-enpersoonsgegevens/burgerservicenummer-bsn/bsn-in-de-zorg>).

Deze informatie is afkomstig van www.autoriteitpersoonsgegevens.nl en bewerkt door ROER voor Digivaardig in de Zorg.

Heb je opmerkingen of vragen over dit lesmateriaal? Mail dan naar info@digivaardigindezorg.nl.